

■ ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ*

Οι έλεγχοι στα τρόφιμα και η δημόσια υγεία

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ μάς δίνει τροφή και νερό. Σε ένα βρώσιμο περιβάλλον είναι αδύνατον να έχουμε πόσιμο νερό ή να παράγουμε ασφαλή τρόφιμα. Με απλά λόγια, το κρέας από ένα κασικάκι που έχει μεγαλώσει στις πλαγιές του Ολύμπου είναι αδύνατον να μην είναι πιο νόστιμο και θρεπτικό από το κρέας αντίστοιχου ζώου θρεμμένου κοντά στην Αθήνα. Υπό αυτό το περιβαλλοντολογικό και διατροφικό πρίσμα, είναι επιστημονικά άστοχο και πρακτικά άκυρο να έχουμε στην Ελλάδα του 2009 διασκορπισμένους σε 5 διαφορετικά υπουργεία τους ελεγκτικούς μηχανισμούς για τα τρόφιμα, το νερό και το περιβάλλον, παρά τη μετακίνηση του ΕΦΕΤ από το υπ. Ανάπτυξης (ΥΠΑΝ) στο υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

ΑΠΟΚΟΡΥΦΩΜΑ όλης αυτής της πολιτειακής απραξίας είναι το νερό: όσο το νερό είναι στις λίμνες και στα ποτάμια, το ελέγχει η ΕΥΕΠ του ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΙΓΜΕ του ΥΠΑΝ. Ο-

ταν το (ίδιο) νερό μπει σε μια βιομηχανία τροφίμων, το ελέγχει ο ΕΦΕΤ του ΥΠΑΑΤ, ενώ όταν το ίδιο νερό... γίνει «εμφιαλωμένο», τότε είναι αρμοδιότητα του... υπ. Υγείας. Επιπλέον, επειδή όλες οι προαναφερθείσες ελεγκτικές υπηρεσίες δεν έχουν τα δικά τους εργαστήρια, όλες οι αναλύσεις γίνονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους που υπάγεται στο υπ. Οικονομικών (αλλά οι επιστήμονες του ΓΧΚ έχουν πολλαπλό μισθό από τους επιστή-

Χρειαζόμαστε ένα υπουργείο Περιβάλλοντος και Τροφίμων όπου θα είναι υπό την ίδια υπουργική σκέπη όλοι οι έλεγχοι

μονες του ΕΦΕΤ ή τους καθηγητές του πανεπιστημίου κι ας δουλεύουν λιγότερες ώρες και ας έχουν πιο λιγοστές ευθύνες!). Αυτό που χρειάζεται η χώρα είναι ένα υπουργείο Περιβάλλοντος και Τροφίμων όπου θα είναι υπό την ίδια υπουργική σκέπη όλοι οι έλεγχοι σε ποτάμια, λίμνες, χωματερές και... τρόφιμα. Αν η υπάρχουσα κατάσταση συνεχίσει ως σήμερα, άμεσα θα θρηνήσουμε και άλλα περιβαλλοντικά εγκλήματα (βλ. Κορώνεια και Ασωπό)...

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ, τα κρούσματα καρκίνου στα Οινόφυτα και τον Ωρωπό απλώς θα αυξάνονται εκθετικά. Και τα τρόφιμα που παράγονται σε Ασωπό, Οινόφυτα και Θήβα θα συνεχίζουν να είναι επιμολυσμένα με βαρέα μέταλλα, αλλά η πολιτεία θα διορίζει κομματικές ηγεσίες (π.χ. στον ΕΦΕΤ, στην ΕΥΕΠ ή στην Επιτροπή Ανταγωνισμού) και έτσι θα συνεχίσει να κωφεύει... Όπως πράττει ο «έκων τα ύτα βαρέα» κ. Σουφλιάς. Και κάτι τελευταίο σχετικά με την ποιότητα-κόστος των τροφίμων. Αν από σήμερα ένας καταναλωτής έχει πρόβλημα με την τιμή (βλ. κερδοσκοπία) των τροφίμων πρέπει να απευθύνεται στο ΥΠΑΝ, αλλά αν έχει πρόβλημα με την ασφάλειά τους πρέπει να αναζητήσει λύση στο ΥΠΑΑΤ. Η μετακίνηση του ΕΦΕΤ στο ΥΠΑΑΤ είναι ολοφάνερο ότι σκοπεύει στο «διαίρει και βασίλευε» των πραγματικών ελέγχων προς όφελος των επιχειρήσεων και εις βάρος του καταναλωτή και της δημόσιας υγείας! Γιατί;

* Ο Γιάννης Ζαμπετάκης είναι επίκουρος καθηγητής Χημείας Τροφίμων στο Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Αθηνών και Lead Auditor, <http://www.zabetakis.net/>

■ ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΔΙΝΟΣ*

Ενίσχυση των επενδύσεων

ΠΛΗΘΑΙΝΟΥΝ οι επιστημονικές ενδείξεις ότι οι επιπτώσεις της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής είναι πολύ πιο σύνθετες από ό,τι πιστεύαμε μέχρι σήμερα. Το λιώσιμο των πάγων, οι θερμοί χειμώνες, η πύκνωση των ακραίων καιρικών φαινομένων, η καλπάζουσα ερημοποίηση στις φτωχότερες ζώνες του πλανήτη, η αλλαγή συμπεριφοράς των ωκεάνιων ρευμάτων, αλλά και ποικίλες τοπικού χαρακτήρα κλιματικές αποκλίσεις έχουν ενσπείρει σοβαρές ανησυχίες ότι οι

πάζουσες χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Μάλιστα, οι προγνώσεις κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι οι επιπτώσεις αυτές θα γίνουν πολύ περισσότερο αισθητές στις γεωγραφικές ζώνες που είναι παγιδευμένες στον φαύλο κύκλο της υπανάπτυξης και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

ΤΟ ΠΕΡΙΠΛΟΚΟ πλέγμα των Διεθνών Περιβαλλοντικών Συμφωνιών ελάχιστα αγγίζει οικονομικούς τομείς με εξήχουσα συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, όπως λ.χ. οι μεταφορές και η γεωργία. Αντιθέτως, πριν τουλάχιστον από το ξέσπασμα της κρίσης, οδεύαμε αμέριμνοι προς ολοένα περισσότερο ενεργοβόρα οχήματα, πολλαπλασιασμό των αεροπορικών μετακινήσεων, ενώ τα δημόσια μέσα μεταφοράς αποσθρώνονταν συστηματικά. Παρά την αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος σε ορισμένες χώρες, οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας παραμένουν ο φτωχός συγγενής και, μάλιστα, ο Τρίτος Κόσμος εξακολουθεί να τις βλέπει με καχυποψία. Σε ό,τι αφορά την ίδια την Ε.Ε.,

δείχνει μάλλον ανίκανη να επιβάλει το περιβαλλοντικό της πρόσωπο, πολλώ μάλλον να αναδιρθώσει αποφασιστικά την παραγωγική της βάση. Η ικανοποίηση της μονομερούς δέσμευσης για μείωση κατά το ένα πέμπτο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ως το 2020 δείχνει αμφίβολη. Η κάλυψη της ενεργειακής κατανάλωσης από ανανεώσιμες πηγές κατά 20% μπορεί να επιτευχθεί σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, αλλά τα οφέλη θα υπερκεραστούν από τη διόγκωση των μεταφορών, της οικιακής κατανάλωσης και της βιομηχανικής παραγωγής. Εκτός αν η κρίση πλήξει τόσο βαθιά τη συμβατική οικονομία που η περιβαλλοντική κρίση αναστραφεί βιαίως, κάτι διόλου επιθυμητό. Το ζητούμενο είναι πλέον η χάραξη μιας πορείας που θα ενισχύσει την οικιακή οικονομία, την αυτοκατανάλωση και τις πράσινες επενδύσεις εις όφελος της κοινωνίας και του περιβάλλοντος ταυτόχρονα.

* Ο Μιχάλης Μοδίνος είναι δρ περιβαλλοντολόγος, συγγραφέας

Η αλλαγή του κλίματος θα επηρεάσει πολύ περισσότερο τις υποβαθμισμένες γεωγραφικές ζώνες

περιβαλλοντικές αλλαγές δεν είναι απλώς επιταχυνόμενες, αλλά και χαοτικής μορφής.

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΙΣΩΣ φορά γίνεται κατανοητή η σύνδεση της κλιματικής αλλαγής με την οικονομία και -συνεπώς- με την πολιτική, ίσως και λόγω της καλ-

■ ΓΡΑΦΕΙ Η
ΘΕΟΔΟΤΑ ΝΑΝΤΣΟΥ*

Το σύστημα θέλει τομές

ΜΕΣΑΣΤΗΝ πολιτική και κοινωνική κατάθλιψη που ακολούθησε το περασμένο φθινόπωρο, ήρθε και ο επί μήνες φημολογούμενος κυβερνητικός ανασχηματισμός. Αν και κάποια σενάρια ήθελαν ως πιθανή την ίδρυση υπουργείου Περιβάλλοντος, αυτό τελικά δεν συ-

επίσης, αυτό το νέο υπουργείο θα πρέπει να συνενώσει τα κατ' εξοχήν περιβαλλοντικά αντικείμενα, όπως είναι τα δάση και η προστασία της βιοποικιλότητας. Εύλογη επίσης είναι η συνέχιση της συνύπαρξης με τη χωροταξία και την πολεοδομία, που έχουν μέγιστη περιβαλλοντική διάσταση. Παράλογη θα ήταν και η οποιαδήποτε προσθήκη νέου αντικείμενου χωρίς σαφή και λειτουργική συνάφεια με το περιβαλλοντικό αντικείμενο.

ΑΝ ΟΜΩΣ θέλουμε να μιλήσουμε για ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό σύστημα διαμόρφωσης και εφαρμογής περιβαλλοντικής πολιτικής, τότε δεν μπορούμε να περιορίσουμε τη συζήτηση στην ίδρυση περιβαλλοντικού υπουργείου. Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να αφορούν την αναβάθμιση του περιβαλλοντικού έργου της Βουλής, τη δημιουργία αρχής περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και τον συντονισμό των συναρμόδιων υπηρεσιών με τον ορισμό αντιπροέδρου Αειφόρου Ανάπτυξης. Τον περασμένο Νοέμβριο, με πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Αθηνών, του ΤΕΕ και του WWF Ελλάς, φορείς που

υπό άλλες συνθήκες λειτουργούν ετερόκλητα, συναντήθηκαν και συμφώνησαν, μεταξύ άλλων, πως ένα αποτελεσματικό υπουργείο Περιβάλλοντος πρέπει να κατέχει επιτελικό ρόλο στη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής, να ενισχυθεί με ικανή και επαρκή στελέχωση, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως προτεραιότητα ο δι-υπουργικός συντονισμός και η ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ κρίση αφορά τα πάντα και όλους μας. Οι πολλές αρνητικές συνιστώσες αυτής της κρίσης τρέχουν πολύ ταχύτερα από τη δική μας ικανότητα ανταπόκρισης. Ειδικά για την Ελλάδα, το ξεκίνημα πρέπει να γίνει με ολική αναδιάρθρωση του συστήματος διαμόρφωσης και εφαρμογής πολιτικής για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς από εκεί πηγάζουν και εκεί καταλήγουν τα περιβαλλοντικά δεινά της χώρας.

* Η Θεοδότη Νάντσου είναι υπεύθυνη Πολιτικής του WWF Ελλάς, tnantsou@wwf.gr

Ένα υπουργείο Περιβάλλοντος πρέπει να έχει επιτελικό ρόλο στη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής

νέβη. Καλύτερα. Γιατί αν το περιπόθητο υπουργείο Περιβάλλοντος προέλθει χωρίς κανέναν σχεδιασμό από μια απλή απόσπαση του τομέα των δημόσιων έργων, τότε το απομεινάρι του σημερινού υπερ-υπουργείου θα είναι ανίσχυρο και μάλλον διακοσμητικό.

ΠΡΟΦΑΝΩΣ, ένα υπουργείο Περιβάλλοντος από μόνο του δεν αρκεί για να φέρει την περιβαλλοντική άνοιξη. Σίγουρα θα είναι μια επιβεβλημένη κίνηση, καθώς η παράδοση συγκατοίκηση με τα δημόσια έργα μόνο περιβαλλοντικά δεινά έχει φέρει. Σίγουρα,